ХРОНІКА

МІЖНАРОДНАЯ КАНФЕРЭНЦЫЯ ПА ЭТНАПЕДАГОГІЦЫ Ў МАЗЫРСКІМ ДЗЯРЖАЎНЫМ ПЕДАГАГІЧНЫМ УНІВЕРСІТЭЦЕ

17–18 кастрычніка 2013 года ва ўстанове адукацыі “Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт імя І. П. Шамякіна” адбылася Міжнародная навукова-практычная канферэнцыя “Этнапедагогіка: гісторыя і сучаснасць”. Мерапрыемства дадзенага накірунку і такога маштабу было арганізавана ў навуковым цэнтры Палескага рэгіёна ўпершыню, аднак з’явілася лагічным працягам навукова-даследчага і вучэбна-выхаваўчага працэсу ва ўніверсітэце і прадэманстравала ўзаемасувязь этнічных і агульначалавечых каштоўнасцей. Глыбока сімвалічна, што праблемнае поле канферэнцыі сугучна з пытаннямі, актуалізаванымі ў пісьме Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь (№ 04-01-07/0-231/1 ад 12.06.2012) аб ажыццяўленні комплексу мерапрыемстваў у вышэйшых навучальных установах краіны па адраджэнні народнай педагогікі.

На Міжнароднай канферэнцыі, якая аб’яднала даследчыкаў у галіне этнапедагогікі, былі прадстаўлены навуковыя школы Беларусі, Расіі, Украіны і Казахстана з гарадоў: Мінск, Масква, Кіеў, Астана, Архангельск, Бярдзянск, Брэст, Вялікі Ноўгарад, Вінніца, Віцебск, Глухаў, Гомель, Гродна, Іашкар-Ала, Магілёў, Мазыр, Ніжнявартаўск, Аранбург, Перм, Пскоў, Растоў-на-Доне, Самара, Саранск, Саратаў, Сімферопаль, Сургут, Ханты-Мансійск, Харкаў, Херсон, Чабаксары, Чалябінск і інш. У навуковым форуме прынялі ўдзел каля 150 даследчыкаў, сярод іх: 40 дактароў педагагічных, гістарычных, філалагічных, філасофскіх, сацыялагічных, фізіка-матэматычных навук, 66 кандыдатаў навук, аспіранты, магістранты, студэнты.

Канферэнцыю адкрыў прывітальным словам першы прарэктар Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя 1.П. Шамякіна кандыдат педагагічных навук, дацэнт ***Валерый Сяргеевіч Болбас*** (на фота). У сваім выступленні “Вызначэнне асноўных паняццяў этнапедагогікі” Валерый Сяргеевіч акрэсліў асноўныя праблемы, якія разглядаюцца на навуковым форуме: распрацоўка метадалогіі этнапедагогікі і яе катэгарыяльнага апарату; асаблівасці этнакультурнага выхавання ва ўмовах глабалізацыі; вывучэнне і абагульненне этнапедагагічных ідэй асобных народаў; этнапедагагізацыя адукацыйнага працэсу на ўсіх узроўнях; стварэнне адаптаваных да сучаснага вучэбна-выхаваўчага працэсу этнапедагагічных тэхналогій, даступных кожнаму педагогу.

Прадстаўнічым у навуковым сэнсе атрымалася пленарнае пасяджэнне.

МГПУ им. И.П. Шамякина

З сярэдзіны 90-ых гадоў займаецца праблемамі этнапедагогікі ***Вадзім Аляксеевіч Салееў*** (на фота), доктар філасофскіх навук, прафесар Беларускай дзяржаўнай Акадэміі мастацтваў, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі. У сваім дакладзе “Этнапедагогіка ў эпоху глабалізацыі” В. А. Салееў адзначыў, што феномен глабалізацыі, з аднаго боку, стварае інфармацыйнае поле для дыялогу паміж рознымі народамі, з другога, прыводзіць да ўніфікацыі, страты самабытнасці нацыянальных культур. Пры гэтым адным з важных аспектаў захавання своеасаблівасці этнасу (нацыі), яго духоўнай культуры і з’яўляецца этнапедагогіка.

Аб канкрэтных шляхах вырашэння складанай культурнай і моўнай сітуацыі ў сістэме адукацыі Украіны гаварылася ў выступленні “Этнапедагогіка ці педагогіка глабалізму: выбар інавацыйнага вектара развіцця адукацыі” ***Галіны Алегаўны Несцярэнка*** (на фота), доктара філасофскіх навук, прафесара, загадчыка кафедры інавацый і інфармацыйнай дзейнасці ў адукацыі Нацыянальнага педагагічнага ўніверсітэта імя М. П. Драгаманава.

Кацярына Анатольеўна Юр’ева, кандыдат педагагічных навук, дацэнт Харкаўскага нацыянальнага педагагічнага ўніверсітэта імя Р. С. Скаварады, у дакладзе “Этнапедагагічная падрыхтоўка будучых настаўнікаў ва ўмовах этнакультурнай разнастайнасці сучаснага грамадства” падзялілася вопытам работы з замежнымі студэнтамі, што актуальна і для нашага ўніверсітэта. У прыватнасці, пазнаёміла з такой формай работы, як арганізацыя “жывых бібліятэк”, што складаюцца з “жывых кніг”, у ролі якіх выступаюць студэнты з-за мяжы ці, наадварот, украінскія студэнты. Гэта дазваляе моладзі лепш зразумець культуру і традыцыі іншых народаў, а таксама спрыяе развіццю талерантнасці.

З далёкага горада Глазава, які лічыцца паўночнай сталіцай рэспублікі Удмуртыя, прыехала на канферэнцыю ***Вера Максімаўна Шырокіх***, кандыдат філалагічных навук, начальнік Цэнтра навуковай дзейнасці і знешніх інвестыцый, намеснік рэктара па навуцы Глазаўскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута імя У. Г. Караленкі. У яе дакладзе “Этнакультурнае развіццё будучых педагогаў у ГДПІ” былі адзначаны асноўныя напрамкі выхавання і навучання студэнтаў на традыцыях Удмурцкай народнай педагогікі: вывучэнне геаметрыі народных узораў, выкарыстанне традыцыйнай народнай лялькі, якая не толькі вонкава, але і ўнутрана значна адрозніваецца ад Барбі, папулярнай у сучасных дзяўчынак.

Не менш прадстаўнічымі і насычанымі атрымаліся і секцыйныя пасяджэнні, дзе выкладчыкі, аспіранты, магістранты і студэнты Мазырскага ўніверсітэта змаглі пазнаёміцца з вядучымі даследчыкамі ў галіне этнапедагогікі, пранікнуцца праблематыкай гэтай старажытнай па ўзросце, але параўнальна маладой па навуковым асэнсаванні галіны педагагічнай навукі.

Васіль Васільевіч Шур, доктар філалагічных навук, прафесар, загадчык кафедры беларускага мовазнаўства Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя І. П. Шамякіна, у сваім выступленні “Факультатыў “Радзімазнаўства: Мазыршчына” ў школах Палесся” пераканаўча даказаў, што рэгіянальны матэрыял з’яўляецца найважнейшым фактарам патрыятычнага выхавання моладзі, а крыніцы яго амаль невычарпальныя. Мазыршчына – гэта радзіма такіх вядомых у рэспубліцы і за яе межамі людзей, як Эдуард Пякарскі, Іосіф Яленскі, Мітрафан Доўнар-Запольскі, Геся Гельфман, Вера Харужая, Аляксандр Крукоўскі, Пётр Ракіцкі, але далёка не кожны школьнік ці студэнт зможа адказаць, у чым менавіта іх заслугі.

Пра глыбінную сутнасць сямейных каштоўнасцей і само паняцце шматдзетнай сям’і, крытэрыі яе вызначэння ў беларускім грамадстве ўчора і сёння прымусіла задумацца выступленне ***Ірыны Іванаўны Калачовай***, доктара гістарычных навук, прафесара кафедры сацыяльнай камунікацыі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, “Беларуская сям’я ў савецкі і постсавецкі перыяд: трансфармацыя функцый і сямейна-шлюбных стратэгій”.

МГПУ им. И.П.Шамякина

Любоў Васільеўна Ракава, доктар гістарычных навук, вядучы навуковы супрацоўнік аддзела народазнаўства Цэнтра даследаванняў беларускай культуры, мовы і літаратуры Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, вядомая сёння як аўтар кніг па народнай педагогіцы беларусаў, даследчык традыцыйнай беларускай сям'і. У сваім дакладзе "Традыцыі сямейнага выхавання беларусаў у XIX–XX стст. І іх выкарыстанне ў сучаснасці" яна звярнула ўвагу на такую, здавалася б, нікім асабліва не заўважаную дэталь, як паступовае знікненне маральнага паняцця "сцінласць" і сціпласці як рысы нацыянальнага характару, якая праз выяўленне ў асабістым і грамадскім жыцці заўсёды выгадна адрознівала і станоўча характарызавала беларусаў.

Творчым поспехам можна назваць выступленне ***Васіля Васільевіча Шапялевіча***, доктара фізіка-матэматычных навук, прафесара, загадчыка кафедры тэарэтычнай фізікі Мазырскага дзяржаўнага педагагічнага ўніверсітэта імя І. П. Шамякіна. Даклад-прэзентацыя "Выхаваўчы, філасофскі і псіхалагічны матэрыял у народнай творчасці вёскі Каўняцін Пінскага раёна" падкупіў слухачоў не толькі псіхолага-педагагічным аналізам народных песень, запісаных аўтарам некалі ад маці, але і глыбокай любоўю вядомага вучонага-фізіка да сваёй малой радзімы, павагай да бацькоў, цікавасцю да вытокаў выхаваўчых традыцый, якія спрыялі і яго асабістаму станаўленню.

Практычную накіраванасць мелі выступленні маладых даследчыкаў народнай педагогікі, студэнтаў МДПУ імя І. П. Шамякіна: *Д. Г. Хомчанка* "Выхаванне навучэнцаў на народных традыцыях і абрадах" (навуковы кіраўнік Ю. Г. Брынзарэй), Н. А. Сігай "Выхаваўчы патэнцыял дэкаратыўна-прыкладнога мастацтва" (навуковы кіраўнік В. С. Болбас) і інш.

У межах канферэнцыі калектывам Дзіцячай адукацыйнай установы "Весялінка" г. Растоў-на-Доне (Расія) быў праведзены майстар-клас "Глыбінныя сэнсы народнай гульні". У мерапрыемстве прынялі ўдзел выхаванцы ДУА "Яслі-сад № 15 г. Мазыра". Усім прысутным на мерапрыемстве адкрыўся чароўны свет народнай гульні, веліч і непаўторная прыгажосць славянскага фальклору, яго выхаваўчая сіла.

Творчы калектыў "Весялінка" пад кіраўніцтвам ***Аляксандры Аляксееўны Савосцінай***, выдатніка агульнай адукацыі Расійскай Федэрацыі, прывёз у Мазыр неабходныя інвентар і касцюмы, падключыў да праекта выхавацеляў і дзяцей з дашкольнай установы нашага горада. Госці прадставілі праграму духоўна-маральнага выхавання дзяцей старэйшага дашкольнага ўзросту "Лад", што асабліва зацікавіла студэнтаў і выкладчыкаў факультэта дашкольнай і пачатковай адукацыі Мазырскага ўніверсітэта.

Па выніках Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі "Этнапедагогіка: гісторыя і сучаснасць" выдадзены зборнік матэрыялаў, у якім змешчаны даклады на ўсходнеславянскіх мовах (беларускай, рускай, украінскай). Публікацыі, прадстаўленыя ў зборніку, сведчаць пра актуальнасць, запатрабаванасць і практычнае выкарыстанне ідэй этнапедагогікі навуковай супольнасцю родных этнасаў.

Канферэнцыя аб'яднала людзей неабыякавых, творчых – усіх, хто імкнецца спазнаць унікальны феномен народнай педагогікі і бясцэнную этнакультурную спадчыну для выхавання сучаснай моладзі і перадачы яе наступным пакаленням.

Кандыдат педагагічных навук І. С. Сычова
Спецыяліст аддзела па выхаваўчай рабоце з моладдзю Г. В. Юдзянкова

МГПУ им. И.П. Шамякина